

V Bruseli 20. 7. 2022
C(2022) 5342 final

OZNÁMENIE KOMISIE

**Zmena dočasného krízového rámca pre opatrenia štátnej pomoci na podporu
hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine**

OZNÁMENIE KOMISIE

Zmena dočasného krízového rámca pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine

1. Úvod

1. Komisia 23. marca 2022 prijala dočasný krízový rámec.
2. Cieľom dočasného krízového rámca je umožniť členským štátom napraviť nedostatok likvidity, ktorému čelia podniky priamo alebo nepriamo postihnuté vážnou poruchou fungovania hospodárstva v dôsledku ruskej vojenskej agresie proti Ukrajine, reštriktívnych opatrení (sankcií), ktoré zaviedla Únia alebo jej medzinárodní partneri, ako aj hospodárskych protiopatrení, ktoré prijalo napríklad Rusko.
3. Komisia sa domnieva, že je potrebné upraviť opatrenia stanovené v dočasnom krízovom rámci vzhľadom na dlhotrvajúcu vojenskú agresiu Ruska a priťažujúce priame aj nepriame účinky na celé hospodárstvo Únie a na hospodárstva všetkých členských štátov.
4. Komisia viedla s členskými štátmi konzultácie o ich názoroch, pokiaľ ide o osobitné potreby, ktoré treba riešiť vzhľadom na šiesty balík sankcií¹, úsilie znížiť závislosť od ruskej ropy a ciele plánu REPowerEU².

¹ Vykonávacie nariadenie Rady (EÚ) 2022/876 z 3. júna 2022, ktorým sa vykonáva článok 8a ods. 1 nariadenia (ES) č. 765/2006 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu v Bielorusku a zapojenie Bieloruska do ruskej agresie voči Ukrajine (Ú. v. EÚ L 153, 3.6.2022, s. 1); nariadenie Rady (EÚ) 2022/877 z 3. júna 2022, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 765/2006 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu v Bielorusku a zapojenie Bieloruska do ruskej agresie voči Ukrajine (Ú. v. EÚ L 153, 3.6.2022, s. 11); vykonávacie nariadenie Rady (EÚ) 2022/878 z 3. júna 2022, ktorým sa vykonáva nariadenie (EÚ) č. 269/2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narušajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 153, 3.6.2022, s. 15); nariadenie Rady (EÚ) 2022/879 z 3. júna 2022, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 833/2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine (Ú. v. EÚ L 153, 3.6.2022, s. 53); nariadenie Rady (EÚ) 2022/880 z 3. júna 2022, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 269/2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narušajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 153, 3.6.2022, s. 75); vykonávacie rozhodnutie Rady (SZBP) 2022/881 z 3. júna 2022, ktorým sa vykonáva rozhodnutie 2012/642/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu v Bielorusku a zapojenie Bieloruska do agresie Ruska voči Ukrajine (Ú. v. EÚ L 153, 3.6.2022, s. 77); rozhodnutie Rady (SZBP) 2022/882 z 3. júna 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2012/642/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu v Bielorusku a zapojenie Bieloruska do agresie Ruska voči Ukrajine (Ú. v. EÚ L 153, 3.6.2022, s. 88); rozhodnutie Rady (SZBP) 2022/883 z 3. júna 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/145/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie, ktorým sa naruša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 153, 3.6.2022, s. 92); rozhodnutie Rady (SZBP) 2022/884 z 3. júna 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/512/SZBP o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine (Ú. v. EÚ L 153, 3.6.2022, s. 128); rozhodnutie Rady (SZBP) 2022/885 z 3. júna 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/145/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie, ktorým sa naruša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 153, 3.6.2022, s. 139).

² COM(2022) 230 final, 18.5.2022.

5. Po prvé sa Komisia domnieva, že by sa mali zvýšiť maximálne sumy pomoci podľa oddielu 2.1 dočasného krízového rámca s cieľom riešiť pokračujúce narušenie hospodárstva a priťažujúce makroekonomické účinky ďalšieho a dlhotrvajúceho zvyšovania nákladov na energiu, prehlbujúceho sa nedostatku dodávok plynu a neistoty, pokiaľ ide o ich dostupnosť v budúcnosti, ako aj priame a nepriame účinky dodatočných sankcií prijatých Úniou a jej medzinárodnými partnermi.
6. Po druhé sa Komisia domnieva, že v záujme zlepšenia účinného vykonávania dočasného krízového rámca sú potrebné určité úpravy v jeho oddiele 2.4. Okrem toho sa domnieva, že podpora poskytovaná podľa uvedeného oddielu by sa mala obmedziť, aby sa zabránilo tomu, že stimuly spôsobia zvýšenie spotreby energie a plynu, čo by viedlo k prehĺbeniu súčasného nedostatku plynu.
7. Po tretie sa Komisia domnieva, že možno bude potrebné, aby členské štáty prijali dodatočné opatrenia v súlade s plánom REPowerEU na urýchlenie alebo uľahčenie investícií do obnoviteľných zdrojov energie (slnečnej, veternej, geotermálnej energie), bioplynu a biometánu z organického odpadu a zo zvyškov, obnoviteľného vodíka, uskladňovania energie a do tepla z obnoviteľných zdrojov.
8. Po štvrté sa Komisia domnieva, že možno bude potrebné, aby členské štáty prijali dodatočné opatrenia na urýchlenie diverzifikácie dodávok energie a zníženie závislosti od dovážaných fosílnych palív formou podpory opatrení v oblasti dekarbonizácie.
9. Vzhľadom na uvedené sa Komisia domnieva, že okrem opatrení pomoci povolených podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ a existujúcich možností podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ je takisto nevyhnutné urýchliť zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov, uskladňovania energie a tepla z obnoviteľných zdrojov s cieľom realizovať plán REPowerEU a dekarbonizovať priemyselné výrobné procesy prostredníctvom elektrifikácie a/alebo využívania obnoviteľného vodíka a určitých typov vodíka vyrábaného pomocou elektriny a opatrení energetickej efektívnosti. V tomto oznámení sa preto stanovujú podmienky, za ktorých bude takéto opatrenia považovať za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ. Na tento účel sa do dočasného krízového rámca vložia dva nové oddiely (oddiely 2.5 a 2.6).
10. Komisia okrem navrhovaných zmien pripomína, že členské štáty môžu poskytnúť pomoc na pokrytie potrieb likvidity podnikov postihnutých súčasnou krízou podľa existujúcich oddielov 2.1, 2.2 a 2.3 dočasného krízového rámca. Investičné náklady, ako sú výrobné zariadenia alebo materiály potrebné na vykonávanie cieľov plánu REPowerEU, možno podporiť dotovanými úvermi alebo zárukami podľa oddielov 2.2 a 2.3 dočasného krízového rámca.

2. ZMENY DOČASNÉHO KRÍZOVÉHO RÁMCA

11. Komisia bude od 20. júla 2022 uplatňovať tieto zmeny dočasného krízového rámca.

12. Vkladá sa bod 14a:

„14a. Rada 3. júna 2022 prijala šiesty balík sankcií* vzhľadom na pokračujúcu útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine, jej podporu Bieloruskom a hlásené zverstvá spáchané ruskými ozbrojenými silami. Tento balík zahŕňa: 1. zákaz dovozu ropy a rafinovaných ropných produktov z Ruska s obmedzenými výnimkami; 2.

vylúčenie ďalších troch ruských bánk a jednej bieloruskej banky zo systému SWIFT a 3. pozastavenie vysielania ďalších troch ruských štátnych médií v Únii. Únia prijala sankcie aj proti ďalším 65 osobám a 18 subjektom. Patria medzi ne osoby zodpovedné za zverstvá spáchané v Buči a Mariupole.

*Výkonávacie nariadenie Rady (EÚ) 2022/876 z 3. júna 2022, ktorým sa vykonáva článok 8a ods. 1 nariadenia (ES) č. 765/2006 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu v Bielorusku a zapojenie Bieloruska do ruskej agresie voči Ukrajine (Ú. v. EÚ L 153, 3.6.2022, s. 1); nariadenie Rady (EÚ) 2022/877 z 3. júna 2022, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 765/2006 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu v Bielorusku a zapojenie Bieloruska do ruskej agresie voči Ukrajine (Ú. v. EÚ L 153, 3.6.2022, s. 11); vykonávacie nariadenie Rady (EÚ) 2022/878 z 3. júna 2022, ktorým sa vykonáva nariadenie (EÚ) č. 269/2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 153, 3.6.2022, s. 15); nariadenie Rady (EÚ) 2022/879 z 3. júna 2022, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 833/2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine (Ú. v. EÚ L 153, 3.6.2022, s. 53); nariadenie Rady (EÚ) 2022/880 z 3. júna 2022, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 269/2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 153, 3.6.2022, s. 75); vykonávacie rozhodnutie Rady (SZBP) 2022/881 z 3. júna 2022, ktorým sa vykonáva rozhodnutie 2012/642/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu v Bielorusku a zapojenie Bieloruska do agresie Ruska voči Ukrajine (Ú. v. EÚ L 153, 3.6.2022, s. 77); rozhodnutie Rady (SZBP) 2022/882 z 3. júna 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2012/642/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu v Bielorusku a zapojenie Bieloruska do agresie Ruska voči Ukrajine (Ú. v. EÚ L 153, 3.6.2022, s. 88); rozhodnutie Rady (SZBP) 2022/883 z 3. júna 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/145/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie, ktorým sa narúša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 153, 3.6.2022, s. 92); rozhodnutie Rady (SZBP) 2022/884 z 3. júna 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/512/SZBP o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine (Ú. v. EÚ L 153, 3.6.2022, s. 128); rozhodnutie Rady (SZBP) 2022/885 z 3. júna 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/145/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie, ktorým sa narúša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 153, 3.6.2022, s. 139).“

13. Bod 19 sa nahrádza takto:

„19. V oznámení REPowerEU sa uvádzajú ďalšie usmernenia a opisujú nové opatrenia na zvýšenie výroby zelenej energie, diverzifikáciu dodávok a zníženie dopytu vrátane prípravných opatrení na zimu 2022 – 2023. Plán REPowerEU* zahŕňa opatrenia na znižovanie závislosti Únie od ruských fosílnych palív urýchlením zelenej transformácie, investovaním do energetickej efektívnosti a diverzifikovaním dodávok energie. Urýchlenie zelenej transformácie zníži emisie, zmenší závislosť od dovážaných fosílnych palív a ochráni pred prudkým zdražovaním. Vysoké ceny energií odrážajú aj krátkodobý nedostatok dodávok, ktorý sa premieta do všeobecnej úrovne cien. V krátkodobom horizonte môže byť preto potrebná dočasná podpora na pomoc podnikom, pre ktoré by súčasná krízová situácia mala mimoriadne závažné krátkodobé dôsledky.

*COM(2022) 230 final, 18.5.2022.“

14. Vkladá sa tento bod 25a:

„25bis. Škody priamo spôsobené povinným znížením spotreby zemného plynu, ktoré môžu uložiť členské štáty, možno posúdiť podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ za predpokladu, že nedochádza k nadmernej kompenzácii.

15. Vkladajú sa tieto body 26a, 26b a 26c a 26d:

26bis. V dôsledku zníženia dodávok plynu do Únie môže byť takisto potrebné stimulovať dobrovoľné zníženie dopytu po zemnom plyne. Ak členské plánujú zaviesť stimuly na dobrovoľné znížovanie dopytu po zemnom plyne v súvislosti so súčasnou krízou, Komisia bude takéto opatrenia posudzovať priamo podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ. Hoci si to bude vyžadovať individuálne posúdenie, Komisia považuje za mimoriadne dôležité tieto prvky:

- a) použitie súťažného konania založeného na transparentných kritériách s cieľom uzatvárať zmluvy na objemy v súvislosti s dobrovoľným znížením dopytu;
- b) absencia akýchkoľvek formálnych obmedzení cezhraničného obchodu alebo tokov;
- c) obmedzenie príslušných stimulov na znížovanie dopytu v budúcnosti nad rámec znížovania, ktoré by príjemca uskutočnil bez ohľadu na opatrenie;
- d) okamžité zníženie agregovaného konečného dopytu po plyne v dotknutom členskom štáte bez toho, aby došlo len k zmene dopytu po zemnom plyne.

26b. Členské štáty môžu zväžiť aj opatrenia na stimulovanie plnenia zásobníkov plynu, pokiaľ trh neposkytuje stimuly na tento účel na nadchádzajúcu zimu. Ak členské štáty plánujú poskytnúť stimuly na plnenie zásobníkov plynu v súvislosti so súčasnou krízou, Komisia ich posúdi priamo podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ*. Hoci si to bude vyžadovať individuálne posúdenie, Komisia považuje nasledujúce prvky za mimoriadne dôležité:

- a) použitie súťažného konania založeného na transparentných kritériách s cieľom minimalizovať pomoc;
- b) absencia akýchkoľvek obmedzení cezhraničného obchodu alebo tokov;
- c) existencia záruk na predchádzanie nadmernej kompenzácií;
- d) dodržiavanie povinností a podmienok týkajúcich sa plnenia zásobníkov plynu a stimulovania jeho uskladňovania stanovených v článkoch 6a až 6d nariadenia (EÚ) 2017/1938**, najmä podmienok týkajúcich sa podporných opatrení stanovených v článku 6b ods. 2 a 3.

* Pozri rozhodnutie Komisie SA.103012 (NN/2022) – *Incentive measure to store natural gas in the Bergermeer storage facility for the next heating period* (Motivačné opatrenie na uskladnenie zemného plynu v zásobníku Bergermeer na nasledujúce vykurovacie obdobie).

** Zmenené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1032 z 29. júna 2022 (Ú. v. EÚ L 173, 30.6.2022, s. 17).

26c. Komisia v jednotlivých prípadoch zváži prípadnú potrebnú, primeranú a vhodnú pomoc, a to v súlade s oznámením Komisie Úspora plynu pre bezpečnú zimu* a národnými núdzovými plánmi v oblasti bezpečnosti dodávok plynu, s cieľom zrekonštruovať zariadenia, ktoré prispievajú k nahradeniu plynu pred nasledujúcou zimou a na obmedzené obdobie iným viac znečisťujúcim uhlíkovým palivom. Každé takéto alternatívne uhlíkové palivo musí mať najnižší možný obsah emisií, pričom pomoc musí podliehať úsiliu o energetickú efektívnosť a musí sa predchádzať účinkom odkázanosti na určitého dodávateľa aj po kríze, a to v súlade s cieľmi EÚ v oblasti klímy. Takéto opatrenia môžu byť zamerané tak na

preventívne znižovanie spotreby plynu, ako aj na reakciu na povinné znižovanie dopytu po zemnom plyne, pokiaľ sa nekompenzuje inak.

*COM(2022) 360/2, 20.7.2022.

26d. Vzhľadom na výzvy spojené s prepravou tovaru na Ukrajinu a z Ukrajiny Komisia v každom jednotlivom prípade zväží prípadnú pomoc na poistenie alebo zaistenie týkajúce sa prepravy tovaru na Ukrajinu a z Ukrajiny. Členské štáty budú musieť okrem iného preukázať, že poistenie alebo zaistenie nie sú vôbec k dispozícii alebo že sadzby sú podstatne vyššie ako pred inváziou Ruska na Ukrajinu.

16. Bod 41 písm. a) sa nahrádza takto:

„a) celková pomoc v ktoromkoľvek momente nepresahuje 500 000 EUR na podnik.* Pomoc sa smie poskytnúť vo forme priamych grantov, daňových a platobných zvýhodnení alebo v iných formách, ako sú vratné preddavky, záruky**, úvery*** a vlastné imanie, a to za predpokladu, že celková nominálna hodnota takýchto opatrení nepresahuje celkový strop vo výške 500 000 EUR na podnik; všetky uvedené čísla musia byť vyjadrené ako hrubá suma, čiže pred odrátaním dane alebo iných nákladov.

*Pomoc poskytnutá na základe schém schválených podľa tohto oddielu, ktorá sa vráti pred poskytnutím novej pomoci podľa tohto oddielu, sa pri určovaní toho, či sa prekročil príslušný strop, nebude zohľadňovať.

** Ak sa pomoc poskytuje vo forme záruk podľa tohto oddielu, uplatňujú sa dodatočné podmienky uvedené v bode 47 písm. h).

*** Ak sa pomoc poskytuje vo forme úverov podľa tohto oddielu, uplatňujú sa dodatočné podmienky uvedené v bode 50 písm. g).“

17. Bod 42 písm. a) sa nahrádza takto:

„a) celková pomoc v ktoromkoľvek momente nepresahuje 62 000 EUR na podnik pôsobiaci v poľnohospodárskej prvovýrobe a 75 000 EUR na podnik pôsobiaci v sektoroch rybolovu a akvakultúry; * pomoc sa smie poskytnúť vo forme priamych grantov, daňových a platobných zvýhodnení alebo v iných formách, ako sú vratné preddavky, záruky**, úvery*** a vlastné imanie, a to za predpokladu, že celková nominálna hodnota takýchto opatrení nepresahuje celkový príslušný strop vo výške 62 000 EUR alebo 75 000 EUR na podnik; všetky uvedené čísla musia byť vyjadrené ako hrubá suma, čiže pred odrátaním dane alebo iných nákladov;

*Pomoc poskytnutá na základe schém schválených podľa tohto oddielu, ktorá sa vráti pred poskytnutím novej pomoci podľa tohto oddielu, sa pri určovaní toho, či sa prekročil príslušný strop, nesmie zohľadňovať.

**Ak sa pomoc poskytuje vo forme záruk podľa tohto oddielu, uplatňujú sa dodatočné podmienky uvedené v bode 47 písm. h).

***Ak sa pomoc poskytuje vo forme úverov podľa tohto oddielu, uplatňujú sa dodatočné podmienky uvedené v bode 50 písm. g).“

18. Bod 43 sa nahrádza takto:

„Ak podnik pôsobí vo viacerých sektoroch, na ktoré sa v súlade s bodom 41 písm. a) a bodom 42 písm. a) vzťahujú rôzne maximálne sumy, dotknutý členský štát musí

vhodnými prostriedkami, ako je napríklad oddelenie účtov, zabezpečiť, aby sa pri každej z týchto činností dodržal príslušný strop a aby sa neprekročila celková maximálna suma 500 000 EUR na podnik. Ak podnik pôsobí výlučne v sektoroch, na ktoré sa vzťahuje bod 42 písm. a), nemala by sa prekročiť celková maximálna suma 75 000 EUR na podnik.“

19. Do bodu 45 sa vkladá táto poznámka pod čiarou:

„*Na účely tohto oddielu pojem „verejné záruky za úvery“ zahŕňa aj záruky za určité faktoringové produkty, konkrétne záruky za regresný a reverzný faktoring, ak si faktoringový subjekt môže uplatňovať regres voči subjektu, ktorý využíva faktoringovú službu. Oprávnené produkty reverzného faktoringu sa musia obmedziť na výrobky, ktoré sa používajú až po tom, ako predávajúci už uskutočnil svoju časť transakcie, to znamená po tom, ako boli výrobok alebo služba dodané. Pojem „verejné záruky za úvery“ sa vzťahuje aj na finančný lízing.“

20. Do bodu 47 písm. e) bodu i) sa vkladá táto poznámka pod čiarou:

„*Ak sú príjemcami opatrenia novozaložené podniky, ktoré nemajú tri uzavreté ročné účtovné závierky, uplatniteľný strop stanovený v bode 47 písm. e) bode i) sa vypočíta na základe dĺžky existencie podniku v čase, keď podnik podal žiadosť o pomoc.“

21. Do bodu 47 písm. e) bodu ii) sa vkladá táto poznámka pod čiarou:

„*Ak sú príjemcami opatrenia novozaložené podniky, ktoré nemajú záznamy za celé obdobie predchádzajúcich dvanásť mesiacov, uplatniteľný strop stanovený v bode 47 písm. e) bode ii) sa vypočíta na základe dĺžky existencie podniku v čase, keď podnik podal žiadosť o pomoc.“

22. V bode 49 sa odkaz na bod 47 písm. d) nahrádza odkazom „bode 47 písm. e)“.

23. Do bodu 50 písm. b) sa vkladá táto poznámka pod čiarou:

„*Ak sa na platby úrokov uplatňuje obdobie odkladu, musia sa dodržať minimálne úrokové sadzby stanovené v bode 50 písm. b) a úroky musia vzniknúť od prvého dňa obdobia odkladu a musia sa kapitalizovať aspoň raz ročne. Trvanie úverových zmlúv zostane obmedzené maximálne na šesť rokov od okamihu poskytnutia úveru, pokiaľ nie sú modulované v súlade s bodom 50 písm. c) a nepresiahne sa celková výška úverov na príjemcu uvedená v bode 50 písm. e).“

24. Odkaz v poznámke pod čiarou 48 sa nahrádza takto:

„https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/legislation/reference-discount-rates-and-recovery-interest-rates_en.“

25. Do bodu 50 písm. c) sa vkladá táto poznámka pod čiarou:

„*Pozri zhrnutie praxe týkajúcej sa modulácie podľa bodu 50 písm. c) uverejnené na webovej stránke GR pre hospodársku súťaž na adrese https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/ukraine_en.“

26. Do bodu 50 písm. e) bodu i) sa vkladá táto poznámka pod čiarou:

„*Ak sú príjemcami opatrenia novozaložené podniky, ktoré nemajú tri uzavreté ročné účtovné závierky, uplatniteľný strop stanovený v bode 50 písm. e) bode i) sa vypočíta na základe dĺžky existencie podniku v čase podania žiadosti o pomoc podnikom.“

27. Do bodu 50 písm. e) bodu ii) sa vkladá táto poznámka pod čiarou:

„*Ak sú príjemcami opatrenia novozaložené podniky, ktoré nemajú záznamy za celé obdobie predchádzajúcich dvanástich mesiacov, uplatniteľný strop stanovený v bode 50 písm. e) bode ii) sa vypočíta na základe dĺžky existencie podniku v čase, keď podnik podal žiadosť o pomoc.“

28. Bod 50 písm. e) písm. iii) sa nahrádza takto:

„iii) ak to členský štát Komisii náležite odôvodní (napríklad v súvislosti výzvami, ktorým čelí príjemca v súčasnej kríze) *, sumu úveru možno zvýšiť na pokrytie potrieb likvidity od okamihu poskytnutia na nasledujúcich 12 mesiacov pre MSP** a na nasledujúcich šesť mesiacov pre veľké podniky. Ak veľké podniky potrebujú poskytnúť finančné záruky na obchodné činnosti na trhoch s energiou, výška úveru sa môže zvýšiť tak, aby pokryla potreby likvidity vyplývajúce z týchto činností na nasledujúcich 12 mesiacov. Na potreby likvidity, na ktoré sa už vzťahujú opatrenia pomoci podľa dočasného rámca pre COVID-19, sa toto oznámenie nevzťahuje. Potreby likvidity by sa mali stanoviť na základe vlastného vyhlásenia príjemcu***;

*Príslušné odôvodnenie by sa mohlo týkať príjemcov pôsobiacich v odvetviach, ktoré sú obzvlášť postihnuté priamymi alebo nepriamymi dôsledkami ruskej agresie, a to aj reštriktívnymi hospodárskymi opatreniami, ktoré prijala Únia a jej medzinárodní partneri, ako aj protiopatreniami, ktoré prijalo Rusko. Medzi tieto dôsledky môžu patriť aj narušenia dodávateľských reťazcov alebo neuhradené platby z Ruska alebo Ukrajiny, zvýšená volatilita cien na trhoch s energiou a súvisiace potreby kolaterálu, zvýšené riziká kybernetických útokov alebo rastúce ceny konkrétnych vstupov alebo surovín v dôsledku aktuálnej krízy.

**V zmysle vymedzenia v prílohe I k všeobecnému nariadeniu o skupinových výnimkách.

***Plán potrieb likvidity môže zahŕňať prevádzkový kapitál, ako aj investičné náklady.“

29. Bod 51 sa nahrádza takto:

„51. Okrem existujúcich možností dostupných v súlade s článkom 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ a možností stanovených v tomto oznámení by mimoriadne prudké zvýšenie cien zemného plynu a elektriny, ktoré podniky v krátkodobom horizonte nemusia byť schopné prekonať alebo sa mu prispôbiť, mohla stlmiť dočasná podpora. To by mohlo zmierniť následky pre podniky a pomôcť im zvládnuť prudké zvýšenia nákladov v dôsledku súčasnej krízy. V kontexte ďalšieho zníženia dodávok plynu je na druhej strane dôležité zachovať aj stimuly na znižovanie dopytu a postupne pripraviť podniky na prechod na znižovanie spotreby plynu. Dodatočná podpora môže byť v súčasnosti stále opodstatnená na zachovanie činnosti energeticky náročných podnikov.“

30. Bod 52 sa nahrádza takto:

„52. Komisia bude takúto štátnu pomoc považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ, ak sú splnené tieto podmienky:

- a) pomoc sa poskytne najneskôr 31. decembra 2022;*
- b) pomoc sa smie poskytnúť vo forme priamych grantov, daňových** a platobných zvýhodnení alebo v iných formách, ako sú vratné preddavky, záruky***, úvery**** a vlastné imanie, a to za predpokladu, že celková nominálna hodnota takýchto opatrení nepresahuje uplatniteľnú intenzitu pomoci a stropy pomoci. Všetky uvedené čísla musia byť vyjadrené ako hrubá suma, čiže pred odrátaním dane alebo iných nákladov;
- c) pomoc poskytnutú vo forme vratných preddavkov, záruk, úverov alebo iných návratných nástrojov možno konvertovať na iné formy pomoci, ako napríklad granty, za predpokladu, že konverzia sa uskutoční najneskôr do 30. júna 2023;
- d) pomoc sa poskytuje na základe schémy s odhadovaným rozpočtom. Členské štáty môžu obmedziť pomoc na činnosti podporujúce konkrétne hospodárske odvetvia, ktoré sú mimoriadne dôležité pre hospodárstvo alebo bezpečnosť a odolnosť vnútorného trhu. Takéto obmedzenia však musia byť koncipované všeobecne a nesmú viesť k umelému obmedzovaniu potenciálnych príjemcov;
- e) na účely tohto oddielu sa oprávnené náklady vypočítajú na základe zvýšených nákladov na zemný plyn a elektrinu v súvislosti s ruskou agresiou proti Ukrajine. Maximálne oprávnené náklady sú súčinom jednotiek zemného plynu a elektriny, ktoré si príjemca***** zaobstaral od externých dodávateľov ako konečný spotrebiteľ***** v období od 1. februára 2022 najneskôr do 31. decembra 2022 (ďalej len „oprávnené obdobie“), a zvýšenia ceny, ktorú príjemca platí za spotrebovanú jednotku (vyjadrenú napríklad v EUR/MWh), ktoré sa vypočíta ako rozdiel medzi jednotkovou cenou, ktorú príjemca platil v danom mesiaci oprávneného obdobia, a dvojnásobkom (200 %) jednotkovej ceny, ktorú príjemca platil v priemere v referenčnom období od 1. januára 2021 do 31. decembra 2021*****. Od 1. septembra 2022 nesmie množstvo zemného plynu a elektriny použité na výpočet oprávnených nákladov presiahnuť 70 % spotreby príjemcu za rovnaké obdobie v roku 2021;
- f) celková pomoc na príjemcu nepresahuje 30 % oprávnených nákladov;
- g) celková pomoc na podnik v ktoromkoľvek momente nepresahuje 2 milióny EUR;
- h) orgán poskytujúci pomoc môže príjemcovi vyplatiť zálohovú platbu, ak sa pomoc poskytuje pred vznikom oprávnených nákladov. Orgán poskytujúci pomoc sa pri tom môže opierať o odhady oprávnených nákladov za predpokladu, že sú dodržané stropy pomoci stanovené v bode 52 písm. f) a g). Orgán poskytujúci pomoc je povinný príslušné stropy overiť *ex post* na základe skutočne vzniknutých nákladov a spätne vymáhať každú platbu pomoci, ktorá tieto stropy presahuje, najneskôr šesť mesiacov po skončení oprávneného obdobia;

- i) pomoc poskytovanú podľa tohto bodu 52 možno kumulovať s pomocou poskytovanou podľa oddielu 2.1 za predpokladu, že celková suma nepresiahne 2 milióny EUR.

*Odchylne od uvedeného, ak sa pomoc poskytuje len po *ex post* overení podpornej dokumentácie príjemcu a členský štát sa rozhodne nezahrnúť možnosť poskytnúť zálohové platby v súlade s bodom 52 písm. h), pomoc sa môže poskytnúť do 31. marca 2023 za predpokladu, že sa dodrží oprávnené obdobie vymedzené v bode 52 písm. e).

**Ak sa pomoc poskytuje vo forme daňového zvýhodnenia, dátum vzniku daňovej povinnosti, na ktorú sa táto výhoda poskytuje, musí byť najneskôr 31. decembra 2022.

*** Ak sa pomoc poskytuje vo forme záruk podľa tohto oddielu, uplatňujú sa dodatočné podmienky uvedené v bode 47 písm. h).

**** Ak sa pomoc poskytuje vo forme úverov podľa tohto oddielu, uplatňujú sa dodatočné podmienky uvedené v bode 50 písm. g).

***** Výlučne na účely oddielu 2.4 je „príjemca“ podnik alebo právnická osoba, ktorá je súčasťou podniku.

***** Ako príjemca preukázal, napr. na základe príslušnej faktúry. Počítať sa bude len konečná spotreba, predaj a vlastná výroba sú vylúčené.

***** $[p(t) - p(\text{ref}) * 2] * q(t)$, kde p označuje jednotkovú cenu, q spotrebované množstvo, ref je referenčné obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2021 a t je daný mesiac v období od 1. februára do 31. decembra 2022.“

31. Bod 53 sa nahrádza takto:

„53. V určitých situáciách môže byť potrebná ďalšia pomoc na zabezpečenie pokračovania hospodárskej činnosti. Členské štáty môžu na tento účel poskytnúť pomoc, ktorá presahuje hodnoty vypočítané podľa bodu 52 písm. f) a g), pričom okrem splnenia podmienok uvedených v bode 52 písm. a) až e) a h) treba splňať aj tieto podmienky:

- a) príjemca je oprávnený, ak je „energeticky náročným podnikom“ v zmysle článku 17 ods. 1 písm. a) prvého pododseku smernice 2003/96/ES*, to znamená, keď nákupy energetických výrobkov (vrátane energetických výrobkov iných než zemný plyn a elektrina) dosahujú prinajmenšom 3,0 % výrobné hodnoty**; po náležitom odôvodnení, ktoré má členský štát poskytnúť Komisii na posúdenie, sa výrobná hodnota môže nahradiť obratom;
- b) príjemca je oprávnený, ak mu vznikajú prevádzkové straty***, pričom zvýšenie oprávnených nákladov, ako sa vymedzuje v bode 52 písm. e), musí predstavovať aspoň 50 % prevádzkovej straty počas rovnakého obdobia;
- c) celková pomoc nepresahuje 50 % oprávnených nákladov a predstavuje maximálne 80 % prevádzkových strát príjemcu;
- d) celková pomoc v ktoromkoľvek momente nepresahuje 25 miliónov EUR na podnik;
- e) v prípade energeticky náročného príjemcu, ktorý pôsobí v jednom alebo vo viacerých odvetviach alebo pododvetviach uvedených v prílohe I****, možno celkovú pomoc zvýšiť maximálne na 70 % oprávnených nákladov a táto pomoc

môže dosiahnuť maximálne 80 % prevádzkových strát, ktoré vznikli príjemcovi. Celková pomoc v ktoromkoľvek momente nesmie presiahnuť 50 miliónov EUR na podnik;

- f) pomoc podľa bodu 53 možno kumulovať s pomocou podľa oddielu 2.1 za predpokladu, že sa nepresiahnu stropy špecifikované v bode 53 písm. d) alebo e) v závislosti od prípadu.

* Smernica Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca Spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2003, s. 51).

** Na základe správ o finančnom účtovníctve za kalendárny rok 2021 alebo najnovšej dostupnej ročnej účtovnej závierky.

*** Predpokladá sa, že podnik má prevádzkové straty, keď je hodnota EBITDA (príjmy pred započítaním úrokov, daní, odpisov a amortizácie s výnimkou jednorazových znížení hodnoty) za oprávnené obdobie záporná. Takéto prevádzkové straty by mal príjemca preukázať mesačne alebo štvrtročne, pokiaľ nie je riadne odôvodnené inak.

****Príjemca sa bude považovať za príjemcu, ktorý pôsobí v odvetví alebo pododvetví uvedených v prílohe I, podľa klasifikácie príjemcu v národných odvetvových účtoch alebo ak jedna alebo viaceré činnosti, ktoré vykonáva a ktoré sú zahrnuté do prílohy I, dosiahli v referenčnom období viac ako 50 % podiel na jeho obrate alebo výrobné hodnote.“

32. Vkladá sa tento oddiel:

„2.5. Pomoc na urýchlenie zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov, uskladňovania a tepla z obnoviteľných zdrojov v súvislosti s plánom REPowerEU

53a. Okrem existujúcich možností dostupných v súlade s článkom 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ je v súvislosti s ruskou vojenskou agresiou proti Ukrajine a plánom REPowerEU* nevyhnutné urýchliť a rozšíriť dostupnosť energie z obnoviteľných zdrojov nákladovo efektívnym spôsobom s cieľom rýchlo znížiť závislosť od dovozu ruských fosílnych palív a urýchliť energetickú transformáciu. Štátna pomoc na urýchlenie zavádzania kapacity slnečnej, veternej a geotermálnej energie, uskladňovania elektriny a tepelnej energie, tepla z obnoviteľných zdrojov, ako aj výroby obnoviteľného vodíka, bioplynu a biometánu z odpadu a zo zvyškov je súčasťou primeraného, potrebného a cieleného riešenia na zníženie závislosti od dovážaných fosílnych palív v súčasnom kontexte. Vzhľadom na naliehavú potrebu zabezpečiť rýchlu realizáciu projektov, ktoré urýchľujú zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov, uskladňovania energie a tepla z obnoviteľných zdrojov, určité zjednodušenia vykonávania podporných opatrení sú dočasne odôvodnené.

* COM(2022) 230 final, 18.5.2022.

53b. Komisia bude považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ pomoc na podporu elektriny z obnoviteľných zdrojov, obnoviteľného vodíka, bioplynu a biometánu z odpadu a zo zvyškov, uskladňovania elektriny a tepelnej energie a tepla z obnoviteľných zdrojov za predpokladu, že sú splnené tieto podmienky:

- a) pomoc sa poskytuje na jednu z týchto oblastí:

- i) výroba fotovoltaickej alebo inej solárnej elektriny;
 - ii) výroba elektriny z veternej energie;
 - iii) výroba geotermálnej energie;
 - iv) uskladňovanie elektriny alebo tepelnej energie;
 - v) výroba tepla z obnoviteľných zdrojov vrátane výroby prostredníctvom tepelných čerpadiel v súlade s prílohou VII k smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001*;
 - vi) výroba obnoviteľného vodíka;
 - vii) výroba bioplynu a biometánu z odpadu a zo zvyškov v súlade s kritériami udržateľnosti EÚ podľa článku 29 smernice (EÚ) 2018/2001 a s nariadením (EÚ) 2018/841**;
- b) schémy podpory sa môžu obmedziť na jednu alebo viacero technológií podľa písmena a), nesmú však zahŕňať žiadne umelé obmedzenie alebo diskrimináciu (a to ani pri udeľovaní licencií, povolení alebo koncesií, ak sa vyžadujú), ako sú obmedzenia podľa veľkosti projektov, umiestnenia alebo regionálnych aspektov alebo veľmi špecifických (pod)typov technológií v rámci jednej z technológií uvedených v písmene a);
- c) pomoc sa poskytuje vo forme priamych grantov, vratných preddavkov, úverov, záruk alebo daňových zvýhodnení;
- d) pomoc sa poskytuje na základe schémy s odhadovaným objemom a rozpočtom;
- e) pomoc sa poskytuje najneskôr do 30. júna 2023 a zariadenia sa musia dokončiť a uviesť do prevádzky do 24 mesiacov od dátumu poskytnutia pomoci alebo 30 mesiacov od dátumu poskytnutia pomoci na zariadenia na výrobu veternej energie na mori, energie z obnoviteľných zdrojov a obnoviteľného vodíka. Ak sa táto lehota nedodrží, 5 % sumy poskytnutej pomoci sa musí vrátiť alebo znížiť mesačne po prvých troch mesiacoch omeškania, pričom sa musí zvýšiť na 10 % za mesiac omeškania po šiestom mesiaci, pokiaľ omeškanie nie je spôsobené faktormi mimo kontroly príjemcu pomoci a nebolo možné ho odôvodnene predvídať***;
- f) ak sa pomoc poskytuje vo forme zmlúv na prebiehajúce platby pomoci, tieto zmluvy nesmú trvať dlhšie ako 15 rokov od začatia prevádzky podporeného zariadenia;
- g) pomoc sa poskytuje v rámci súťažného ponukového konania, ktoré je otvorené, jasné, transparentné a nediskriminačné, na základe objektívnych kritérií, ktoré sú vymedzené *ex ante* a minimalizujú riziko strategického predkladania ponúk. Aspoň 70 % celkových podmienok účasti uplatnených pri zoradení ponúk sa musí vymedziť z hľadiska pomoci na jednotku ochrany životného prostredia**** alebo pomoci na jednotku energie;
- h) súťažné ponukové konanie nie je povinné, ak sa pomoc poskytuje vo forme daňového zvýhodnenia, pokiaľ sa poskytuje rovnakým spôsobom všetkým oprávneným podnikom pôsobiacim v tom istom odvetví hospodárskej činnosti,

ktoré sa, pokiaľ ide o zámery alebo ciele opatrenia pomoci, nachádzajú v tej istej alebo podobnej skutkovej situácii. Okrem toho súťažné ponukové konanie nie je povinné, ak pomoc poskytnutá na jeden podnik a na jeden projekt nepresahuje 20 miliónov EUR a príjemcovia pomoci sú takto vymedzené malé projekty:

- i) v prípade výroby elektriny, uskladnenia elektriny alebo tepelnej energie – projekty s inštalovaným výkonom nižším ako alebo rovným 1 MW;
- ii) v prípade technológií na výrobu tepla a na výrobu plynu – projekty s inštalovaným výkonom nižším ako alebo rovným 1 MW alebo ekvivalent;
- iii) v prípade výroby obnoviteľného vodíka – projekty s inštalovaným výkonom nižším ako alebo rovným 3 MW alebo ekvivalent;
- iv) v prípade výroby bioplynu a biometánu z odpadu a zo zvyškov – projekty s inštalovaným výkonom nižším ako alebo rovným 25 000 tonám/rok;
- v) v prípade projektov, ktorých 100 % podiel vlastní MSP, alebo projektov komunít vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov – projekty s inštalovaným výkonom rovným alebo nižším ako 6 MW;
- vi) v prípade projektov, ktorých 100 % podiel vlastní malé podniky a mikropodniky alebo komunity vyrábajúce energiu z obnoviteľných zdrojov, a to výlučne v kontexte výroby energie z vetra – projekty s inštalovaným výkonom rovným alebo nižším ako 18 MW.

Ak sa pomoc na malé projekty neposkytuje v rámci súťažného ponukového konania, intenzita pomoci nesmie presiahnuť 45 % celkových investičných nákladov. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 20 percentuálnych bodov v prípade pomoci poskytnutej malým podnikom a o 10 percentuálnych bodov v prípade pomoci poskytnutej stredným podnikom.

- i) musia sa stanoviť objemy kapacity alebo výroby, ktoré sú predmetom súťaže, aby sa zabezpečilo, že ponukové konanie je skutočne súťažné. Členský štát musí hodnoverne preukázať, že objem, ktorý je predmetom súťaže, bude zodpovedať potenciálnej ponuke projektov. To možno urobiť odkazom na aukcie v minulosti, na technologické ciele v národnom energetickom a klimatickom pláne***** alebo zavedením ochranného mechanizmu v prípade rizika ponuky s nedostatočným počtom účastníkov. V prípade opakovaného nedostatočného počtu ponúk v súťažnom ponukovom konaní musí členský štát zaviesť prostriedky nápravy pre všetky budúce schémy, ktoré oznamuje Komisii v súvislosti s rovnakou technológiou;
- j) pomoc musí byť navrhnutá tak, aby zachovávala efektívne prevádzkové stimuly a cenové signály. Okrem toho musí byť pomoc navrhnutá tak, aby umožňovala riešiť neočakávané zisky, a to aj v časoch extrémne vysokých cien elektriny alebo plynu, napríklad zavedením mechanizmu spätného vymáhania vymedzeného *ex ante* alebo poskytnutím pomoci vo forme dvojsmerných rozdielových zmlúv*****;
- k) ak sa pomoc poskytuje na výrobu obnoviteľného vodíka, členský štát musí zabezpečiť, aby sa vodík vyrábala z obnoviteľných zdrojov energie v súlade

s metódami stanovenými pre kvapalné a plynne palivá v doprave z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu v smernici (EÚ) 2018/2001;

- l) pomoc v rámci tohto opatrenia sa nesmie kombinovať s inou pomocou na tie isté oprávnené náklady;
- m) pomoc sa môže poskytnúť na investície, v prípade ktorých sa práce začali od 20. júla 2022; v prípade projektov, ktoré sa začali pred 20. júlom 2022, sa pomoc môže poskytnúť, ak je to potrebné na výrazné urýchlenie alebo rozšírenie rozsahu investície. V takýchto prípadoch sú na pomoc oprávnené iba dodatočné náklady súvisiace s úsilím o urýchlenie alebo rozšírenie rozsahu;
- n) pomoc musí podnietiť príjemcu, aby uskutočnil investíciu, ktorú by bez pomoci neuskutočnil alebo by ju uskutočnil v obmedzenej miere či iným spôsobom. Komisia sa domnieva, že vzhľadom na výnimočné hospodárske výzvy, ktorým podniky čelia v dôsledku súčasnej krízy, vo všeobecnosti platí, že v prípade neposkytnutia pomoci by príjemcovia pokračovali vo svojej činnosti bez zmien za predpokladu, že pokračovanie v ich činnostiach bez zmien nebude znamenať porušenie práva Únie;
- o) členský štát musí zabezpečiť dodržiavanie zásady „nespôsobovať významnú škodu“.

* Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82).

** Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841 z 30. mája 2018 o začlenení emisií a odstraňovania skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva do rámca politík v oblasti klímy a energetiky na rok 2030, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 525/2013 a rozhodnutie č. 529/2013/EÚ (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 1).

*** Tieto faktory by mohli zahŕňať napríklad povinné obmedzenie pohybu obyvateľstva v dôsledku pandémie alebo celosvetové narušenie dodávateľského reťazca potrebného vybavenia pre projekty. Nezahŕňalo by to však oneskorenia pri získavaní požadovaných povolení pre projekt.

**** Napríklad EUR za tonu zníženia emisií CO₂.

***** Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1).

***** Rozdielová zmluva oprávňuje príjemcu na platbu rovnajúcu sa rozdielu medzi pevnou realizačnou cenou a referenčnou cenou – napríklad trhovou, za jednotku výkonu. Rozdielové zmluvy môžu obsahovať aj vratné platby od príjemcov daňovým poplatníkom alebo spotrebiteľom za obdobia, v ktorých referenčná cena presahuje realizačnú cenu.

33. Vkladá sa tento oddiel:

„2.6. Pomoc na dekarbonizáciu priemyselných výrobných procesov prostredníctvom elektrifikácie a/alebo používaním obnoviteľného vodíka a vodíka vyrábaného pomocou elektriny pri splnení určitých podmienok a na opatrenia v oblasti energetickej efektívnosti

53c. Okrem existujúcich možností dostupných v súlade s článkom 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ je štátna pomoc na uľahčenie investícií do dekarbonizácie priemyselných činností, najmä prostredníctvom elektrifikácie a technológií využívajúcich obnoviteľný vodík a vodík vyrábaný pomocou elektriny pri splnení podmienok bodu 53d. (h), a do opatrení energetickej efektívnosti v priemysle súčasťou primeraného, potrebného a cieleného riešenia na zníženie závislosti od dovážaných fosílnych palív v kontexte ruskej vojenskej agresie proti Ukrajine. Určité dočasné zjednodušené postupy sú odôvodnené vzhľadom na naliehavú potrebu urýchliť tento proces rýchlej realizácie takýchto investícií.

53d. Komisia bude považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ pomoc na investície, ktoré vedú k i) podstatnému zníženiu emisií skleníkových plynov z priemyselných činností, ktoré v súčasnosti závisia od fosílnych palív ako zdroja energie alebo suroviny; ii) podstatnému zníženiu spotreby energie pri priemyselných činnostiach a procesoch za predpokladu, že sú splnené všetky tieto podmienky:

- a) pomoc sa poskytuje na základe schémy s odhadovaným rozpočtom;
- b) maximálna výška individuálnej pomoci, ktorú možno poskytnúť na podnik, nesmie v zásade presiahnuť 10 % z celkového rozpočtu k dispozícii pre takúto schému. Na základe náležitého odôvodnenia členského štátu poskytnutého Komisii môže Komisia akceptovať schémy, ktoré stanovujú poskytovanie individuálnej pomoci vo výške presahujúcej 10 % z celkového rozpočtu k dispozícii pre takúto schému;
- c) pomoc sa poskytuje vo forme priamych grantov, vratných preddavkov, úverov, záruk alebo daňových zvýhodnení;
- d) investícia musí príjemcovi umožniť dosiahnuť jeden alebo oba tieto ciele:
 - i) znížiť aspoň o 40 % v porovnaní so situáciou pred poskytnutím pomoci priame emisie skleníkových plynov z jeho priemyselného zariadenia, ktoré ako zdroj energie alebo suroviny v súčasnosti používa fosílna palivá, prostredníctvom elektrifikácie výrobných procesov alebo používaním obnoviteľného vodíka a vodíka vyrábaného pomocou elektriny pri splnení podmienok písmena h) ďalej ako náhrady fosílnych palív; na účely overenia zníženia emisií skleníkových plynov sa zohľadňujú aj skutočné emisie zo spaľovania biomasy; *
 - ii) znížiť spotrebu energie v priemyselných zariadeniach v súvislosti s podporenými činnosťami aspoň o 20 % v porovnaní so situáciou pred poskytnutím pomoci;**
- e) pokiaľ ide o investície súvisiace s činnosťami, na ktoré sa vzťahuje systém obchodovania s emisiami (ETS), pomoc vedie k zníženiu emisií skleníkových plynov v zariadení príjemcu pod úroveň príslušných referenčných hodnôt pre bezodplatné pridelovanie emisných kvót stanovených vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2021/447***;
- f) pomoc sa nesmie použiť na financovanie zvýšenia celkovej výrobnnej kapacity príjemcu;

- g) ak sa pomoc poskytuje na investíciu do dekarbonizácie priemyslu spojenú s používaním obnoviteľného vodíka, členský štát musí zabezpečiť, aby sa používaný vodík vyrábala z obnoviteľných zdrojov energie v súlade s metódami stanovenými pre kvapalné a plyné palivá v doprave z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu v smernici (EÚ) 2018/2001;
- h) pomoc sa môže poskytnúť aj na investície do dekarbonizácie priemyslu zahŕňajúcej používanie vodíka vyrábaného z elektriny v jednom z týchto prípadov:
- i) vodík sa vyrába len počas hodín, v ktorých marginálna výrobná jednotka v ponukovej oblasti, kde sa elektrolyzér nachádza v obdobiach zúčtovania odchýlok, keď sa elektrina spotrebúva, je elektrárnou na výrobu elektrickej energie bez fosílnych palív. Vodík vyrobený počas hodín, v ktorých marginálna výrobná jednotka v ponukovej oblasti, kde sa elektrolyzér nachádza v obdobiach zúčtovania odchýlok, keď sa elektrina spotrebúva, je elektrárnou na výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov, sa nemôže započítať druhýkrát podľa tohto oddielu.
 - ii) alternatívne sa vodík vyrába z elektriny odobratej zo siete a elektrolyzér vyrába vodík na taký počet hodín plného zaťaženia, ktorý sa rovná alebo je nižší ako počet hodín, počas ktorých bola marginálna cena elektriny v ponukovej oblasti stanovená zariadeniami vyrábajúcimi inú elektrickú energiu bez fosílnych palív ako elektrinu z obnoviteľných zdrojov;
 - iii) alternatívne musí členský štát zabezpečiť, aby používaný vodík vyrábaný pomocou elektriny dosiahol úspory emisií skleníkových plynov počas životného cyklu najmenej 70 % oproti porovnateľnému fosílnemu palivu s hodnotou $94 \text{ g CO}_2\text{ekv/MJ}$ ($2,256 \text{ tCO}_2\text{eq/tH}_2$) a aby pochádzal z bezfosílnych zdrojov. Metóda výpočtu emisií skleníkových plynov pridelených elektrine by nemala viesť k zvýšenej spotrebe fosílnych palív v súlade s cieľmi REPowerEU Na účely tohto oddielu sa môže použiť len podiel vyrobeného vodíka zodpovedajúci priemernému podielu elektriny z iných zariadení na výrobu elektrickej energie bez fosílnych palív, než sú elektrárne na výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov, v krajine výroby dva roky pred príslušným rokom.
- i) pomoc sa poskytuje do 30. júna 2023 pod podmienkou, že zariadenie alebo vybavenie, ktoré sa majú financovať z investície, sa musia dokončiť a uviesť do plnej prevádzky do 24 mesiacov od dátumu poskytnutia alebo 30 mesiacov od dátumu poskytnutia v prípade investícií zahŕňajúcich používanie obnoviteľného vodíka pri splnení podmienok písmena h). Ak sa lehota na dokončenie a zvedenie do prevádzky nedodrží, 5 % sumy poskytnutej pomoci sa musí vrátiť alebo znížiť mesačne po prvých troch mesiacoch omeškania, pričom sa musí zvýšiť na 10 % za mesiac omeškania po šiestom mesiaci, pokiaľ omeškanie nie je spôsobené faktormi mimo kontroly príjemcu pomoci a nebolo možné ho odôvodnene predvídať****. Ak sa lehota na dokončenie a uvedenie do prevádzky dodrží, pomoc vo forme vratných preddavkov sa môže transformovať na granty; v opačnom prípade sa vratný preddavok vráti, a to v rovnomerných ročných splátkach splácaných počas piatich rokov po dátume poskytnutia pomoci;

- j) pomoc sa môže poskytnúť na investície, v prípade ktorých sa práce začali od 20. júla 2022; v prípade projektov, ktoré sa začali pred 20. júlom 2022, sa pomoc môže poskytnúť, ak je to potrebné na výrazné urýchlenie alebo rozšírenie rozsahu investície. V takýchto prípadoch sú na pomoc oprávnené iba dodatočné náklady súvisiace s úsilím o urýchlenie alebo rozšírenie rozsahu;
- k) pomoc sa nesmie poskytnúť len na účel splnenia platných noriem Únie*****;
- l) pomoc musí podnietiť príjemcu, aby uskutočnil investíciu, ktorú by bez pomoci neuskutočnil alebo by ju uskutočnil v obmedzenej miere či iným spôsobom. Komisia sa domnieva, že vzhľadom na výnimočné hospodárske výzvy, ktorým podniky čelia v dôsledku súčasnej krízy, vo všeobecnosti platí, že v prípade neposkytnutia pomoci by príjemcovia pokračovali vo svojej činnosti bez zmien za predpokladu, že pokračovanie v ich činnostiach bez zmien nebude znamenať porušenie práva Únie;
- m) oprávnené náklady predstavujú rozdiel medzi nákladmi na podporovaný projekt a úsporami nákladov alebo dodatočnými príjmami v porovnaní so situáciou v prípade neposkytnutia pomoci počas životnosti investície;
- n) intenzita pomoci nesmie presiahnuť 40 % oprávnených nákladov. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 10 percentuálnych bodov v prípade pomoci poskytnutej stredným podnikom a o 20 percentuálnych bodov v prípade pomoci poskytnutej malým podnikom. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť aj o 15 percentuálnych bodov v prípade investícií, ktorými sa znížia priame emisie skleníkových plynov aspoň o 55 % alebo spotreba energie aspoň o 25 % v porovnaní so situáciou pred investíciou*****;
- o) alternatívne k požiadavkám stanoveným v písmenách m) a n) sa pomoc na podporu investícií môže poskytovať v rámci súťažného ponukového konania, ktoré je otvorené, jasné, transparentné a nediskriminačné, na základe objektívnych kritérií, ktoré sú vymedzené *ex ante* a minimalizujú riziko strategického predkladania ponúk. Aspoň 70 % celkových podmienok účasti uplatnených pri zoradení ponúk sa musí vymedziť z hľadiska pomoci na jednotku ochrany životného prostredia (napr. EUR na tonu zníženého CO₂ alebo EUR na jednotku uspokojenej energie). Rozpočet súvisiaci so súťažným ponukovým konaním musí byť záväzne obmedzený, čiže možno očakávať, že pomoc sa neposkytne všetkým uchádzačom;
- p) schéma musí byť navrhnutá tak, aby umožňovala riešiť neočakávané zisky, a to aj v časoch extrémne vysokých cien elektriny alebo zemného plynu, zavedením mechanizmu spätného vymáhania vymedzeného *ex ante*;
- q) pomoc v rámci tohto oddielu sa nesmie kombinovať s inou pomocou na tie isté oprávnené náklady.“

*Zníženie priamych emisií skleníkových plynov sa musí vyjadriť vzhľadom na priemerné priame emisie skleníkových plynov počas piatich rokov pred predložením žiadosti o pomoc (priemerné emisie za rok).

**Zníženie spotreby energie sa musí vyjadriť vzhľadom na spotrebu energie počas piatich rokov pred predložením žiadosti o pomoc (priemerná spotreba za rok).

***Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2021/447 z 12. marca 2021, ktorým sa určujú revidované referenčné úrovne na účely bezodplatného pridelovania emisných kvót na obdobie rokov 2021 až 2025 podľa článku 10a ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 87, 15.3.2021, s. 29).

**** Tieto faktory by mohli zahŕňať napríklad povinné obmedzenie pohybu obyvateľstva v dôsledku pandémie alebo celosvetové narušenie dodávateľského reťazca potrebného vybavenia pre projekty. Nezahŕňalo by to však oneskorenia pri získavaní požadovaných povolení pre projekt.

***** Ako sa vymedzuje v bode 19(89) oznámenia Komisie – Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky na rok 2022 (Ú. v. EÚ C 80, 18.2.2022, s. 1).

***** Zníženie priamych emisií skleníkových plynov alebo spotreby energie sa musí vyjadriť vzhľadom na priemerné priame emisie skleníkových plynov alebo spotrebu energie počas piatich rokov pred predložením žiadosti o pomoc (priemerné emisie/spotreba za rok).“